# T077 BL VII (21) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q21

*Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)*

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 21

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 21

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Hai: DUØNG LOÂNG DEÂ TOAØN ÑEN LAØM PHU CUÏ

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ duøng loâng deâ toaøn ñen laøm phu cuï, töï laøm hay baûo ngöôøi laøm. Loaïi loâng deâ naøy khoù ñöôïc vaø quyù giaù, caùc Bí-soâ laïi lo lieäu moïi vieäc neân pheá boû vieäc chaùnh tu, ñoïc tuïng, taùc yù. Caùc Bí-soâ laïi thöôøng ñeán choã Baø-la-moân, Cö só xin loâng deâ ñen neân bò caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài ñem vieäc naøy baïch Phaät. Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ...Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ duøng loâng deâ toaøn ñen laøm phu cuï môùi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soââ laø chæ cho ngöôøi ôû trong phaùp naøy. Loâng deâ laø khoâng phaûi caùc loaïi loâng khaùc. Ñen coù boán: Moät laø toaøn ñen, hai laø xanh saäm. Ba laø maøu buøn, boán laø maøu xaùm. Loâng deâ trong ñaây laø loaïi toaøn ñen. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi Bí-soâ lo lieäu loâng deâ ñoái vôùi moät chuùt ít, moät naém nhoû hay moät ñoáng caét hay roïc ñeå laøm phu cuï, khi laøm phaïm aùc taùc, laøm thaønh thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu nhaän ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh hay vaät ñaõ duøng roài hoaëc vaät cuõ laøm cho môùi laïi ñeå thoï duïng thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Ba: QUAÙ PHAÀN SOÁ LAØM PHU CUÏ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, sau khi Phaät caám caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc duøng loâng deâ toaøn ñen laøm phu

cuï môùi, caùc Bí-soâ lieàn duøng boán phaàn loâng ñen xen vôùi moät chuùt ít caùc loaïi loâng maøu khaùc ñeå laøm phu cuï môùi. Caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch vaø baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ laøm phu cuï môùi baèng loâng deâ neân duøng hai phaàn toaøn ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù boán thoâ. Neáu Bí-soâ khoâng duøng hai phaàn toaøn ñen, phaàn thöù ba traéng, phaàn thöù boán thoâ ñeå laøm phu cuï môùi thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca." Ñen coù boán loaïi nhö trong giôùi treân ñaõ noùi. Traéng laø loaïi loâng beân hoâng, treân xöông soáng vaø beân coå. Thoâ laø loaïi loâng nôi ñaàu, chaân vaø buïng. Hai phaàn laø neâu soá löôïng, nhö muoán laøm caùi neäm loâng möôøi caân thì naêm caân loâng toaøn ñen, hai caân röôõi loâng traéng, hai caân röôõi loâng thoâ. Laøm taêng hay giaûm döïa theo ñaây neân bieát, neáu laøm khaùc vôùi soá löôïng ñaõ cheá nhö hai phaàn sau coù giaûm bôùt hoaëc duøng loâng toaøn ñen, khi laøm phaïm AÙc-taùc, laøm thaønh thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu khoâng vì mình hoaëc ñöôïc vaät ñaõ laøm thaønh, hoaëc loâng ñen deã ñöôïc, caùc loâng maøu khaùc khoù tìm neân taêng giaûm ñoàng ñeáu thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Boán: DUØNG PHU CUÏ DÖÔÙI SAÙU NAÊM Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ chöùa nhieàu phu cuï noùi vôùi nhau: "Ñaïi ñöùc, caùi neäm naøy daøi quaù", hoaëc "Ñaïi ñöùc, caùi neäm naøy ngaén quaù (nhoû quaù, roäng quaù ...), noùi roài lieàn boû caùi ñoù ñeå saém söûa caùi môùi vöøa yù hôn. Do laøm phu cuï baän roän nhieàu vieäc neân sanh loãi gioáng nhö ôû giôùi treân. Caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch ñem baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ laøm phu cuï môùi, duø taâm khoâng thích cuõng phaûi thoï trì saùu naêm, döôùi saùu naêm khoâng boû caùi cuõ laïi laøm caùi môùi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca". Moät thôøi khaùc, Phaät truï trong röøng khoaùng daõ, vì thôøi tieát thay ñoåi baát ngôø laïnh reùt neân caùc Bí-soâ bò caûm laïnh, caùc vò Tri söï coù ngoïa cuï ñeàu thoï trì saùu naêm, do Phaät ñaõ cheá giôùi neân khoâng daùm laøm laïi caùi môùi, do caûm laïnh neân caùc coâng vieäc ñaõ laøm ñeàu döøng nghæ. Theá toân tuy bieát nhöng vaãn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø: "Taïi sao Bí-soâ Tri söï laïi ñình chæ coâng vieäc?", ñaùp: "Do Phaät vöøa cheá hoïc xöù thoï trì chöa ñeán saùu naêm khoâng ñöôïc laøm phu cuï môùi, nhöng phu cuï cuûa Bí-soâ Tri söï duøng laâu quaù moûng khoâng theå chòu noåi laïnh reùt, neân phaûi döøng nghæ coâng vieäc



ñang laøm". Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ Tri söï troâng coi caùc vieäc vì phu cuï quaù moûng khoâng chòu noåi laïnh reùt, tuy phu cuï chöa ñuû saùu naêm cuõng ñöôïc ñeán trong Taêng xin trong saùu naêm laøm laïi phu cuï khaùc. Neân xin nhö sau: Taäp Taêng, Bí-soâ tri söï ñeán trong Taêng ôû tröôùc vò Thöôïng toïa quyø goái chaép

tay baïch: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, toâi Bí-soâ teân laøm tri söï troâng coi caùc vieäc, theo luaät trong saùu naêm khoâng ñöôïc laøm phu cuï môùi, nay ñeán trong Taêng xin tuy coøn trong thôøi haïn saùu naêm ñöôïc laøm laïi phu cuï môùi. Xin Taêng cho toâi Bí-soâ tuy coøn trong thôøi haïn saùu naêm ñöôïc laøm laïi phu cuï môùi, xin thöông xoùt (3 laàn). Neáu taêng xeùt thaáy ngöôøi kia ñaùng tin thì neân taùc phaùp cho, hoaëc baûo ñem caùi cuõ ñeán trong Taêng kieåm tra, neáu quaù daøi thì baûo caét boû bôùt, neáu quaù ngaén thì noái theâm... tuøy theo ñoù lieäu lyù, neáu raùch nhieàu khoâng theå vaù ñöôïc thì Taêng neân taùc phaùp cho nhö trong Baùch nhaát yeát ma coù noùi roõ. Tröôøng hôïp laø Bí-soâ Tri söï, Taêng xeùt thaáy caàn cho thì tuy coøn trong thôøi haïn saùu naêm vaãn cho tuøy yù laøm khoâng phaûi nghi hoaëc gì. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, cung kính giôùi tuøy thuaän thuyeát phaùp roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, nay laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ laøm phu cuï môùi, duø taâm khoâng thích cuõng neân thoï trì saùu naêm, döôùi saùu naêm khoâng boû caùi cuõ laïi laøm caùi môùi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, tröø ñöôïc Chuùng phaùp.” Noäi dung cuûa hoïc xöù naøy laø tuy khoâng thích vaãn phaûi thoï trì saùu naêm, chöa tôùi saùu naêm duø xaû hay khoâng xaû maø laøm laïi caùi môùi thì phaïm xaû ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ trong naêm nay laøm phu cuï môùi, cuõng trong naêm nay laïi laøm caùi môùi, khi laøm caùi thöù hai phaïm aùc taùc, laøm thaønh phaïm xaû ñoïa, caùi laøm ban ñaàu khoâng phaïm. Tuy khoâng cuøng moät naêm, ñeán naêm thöù hai cho ñeán naêm thöù ba, thöù tö, thöù naêm laïi laøm caùi môùi ñeàu phaïm gioáng nhö treân, caùi laøm ban ñaàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ trong naêm nay ñaõ laøm phu cuï roài, cuõng trong naêm nay laïi laøm caùi khaùc, neáu trong naêm nay laøm xong thì phaïm xaû ñoïa, neáu khoâng laøm xong maõi ñeán naêm naêm môùi laøm xong cuõng phaïm xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ trong naêm nay laøm phu cuï môùi chöa xong laïi laøm caùi khaùc, khi hai caùi cuøng laøm xong noùi raèng: “Toâi giöõ caùi tröôùc boû caùi sau”, hoaëc giöõ caùi sau boû caùi tröôùc thì caùi sau phaïm Xaû ñoïa, caùi tröôùc khoâng phaïm. Neáu caùi tröôùc laøm chöa xong maõi ñeán naêm thöù hai, cho ñeán naêm thöù ba, thöù tö, thöù naêm môùi xong noùi raèng: “Toâi thoï trì caùi tröôùc boû caùi sau...” Phaïm khoâng phaïm gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ trong naêm nay ñaõ laøm phu cuï roài, trong naêm nay laïi laøm



caùi khaùc chöa xong thì ngöøng, qua naêm thöù hai laïi laøm caùi khaùc chöa xong thì ngöøng, ñeán naêm thöù ba cho ñeán naêm thöù tö, thöù naêm cuõng nhö vaäy thì nhöõng caùi chöa thaønh naøy ñeàu phaïm AÙc-taùc, caùi ban ñaàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ñaõ laøm neäm roài trong naêm ñoù khoâng laøm caùi khaùc, cho ñeán naêm thöù naêm cuõng khoâng laøm caùi khaùc, ñeán naêm thöù saùu ñuû thôøi haïn môùi laøm thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Laêm: LAØM PHU CUÏ MÔÙI KHOÂNG CHO HOAÏI SAÉC Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, sau khi Theá toân ñaéc ñaïo quaû voâ thöôïng roài khaép caû boán phöông ñeàu nghe bieát ôû nöôùc Trung phöông coù Phaät ra ñôøi. Luùc ñoù caùc thöông nhôn phöông Baéc cuõng nghe bieát neáu coù ai daâng phaåm vaät cuùng döôøng thì ñöôïc quaû baùo lôùn, ñöôïc Lôïi-ích lôùn lieàn suy nghó: “Nay ta neân mang haøng hoùa ñeán thaønh Thaát-la-phieät moät laø caàu ñöôïc lôïi nhuaän, hai laø ñöôïc yeát kieán Theá toân”. Nghó roài lieàn cuøng naêm traêm thöông nhôn chôû haøng hoùa töø phöông Baéc ñeán nöôùc Trung phöông, khi ñeán thaønh Thaát- la-phieät saép ñaët haøng hoùa xong lieàn ñeán choã tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc noùi raèng: “Tröôûng giaû, chuùng toâi muoán yeát kieán Theá toân”, Tröôûng giaû noùi: “Laønh thay caùc vò coù theå sanh yù dieäu, Nhö lai ÖÙng Chaùnh bieán tri khoù ñöôïc gaëp nhö hoa OÂ-ñaøm-baït-la, caùc vò neân kính leã”. Noùi roài lieàn daãn naêm traêm thöông nhôn ñeán choã Phaät, hoï ñaûnh leã Phaät roài ngoài qua moät beân, Theá toân tuyeân noùi phaùp yeáu cho Tröôûng giaû vaø naêm traêm thöông nhôn, chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Caùc thöông nhôn ñaûnh leã Phaät roài ñi ñeán choã caùc Bí-soâ kyø tuùc vaø tham quan caùc phoøng oác cuûa Bí-soâ, hoï nhìn thaáy Ni sö ñaõn na treân neäm giöôøng cuûa caùc Bí-soâ ñeàu bò luûng raùch ôû giöõa neân hoûi Tröôûng giaû duyeân do, Tröôûng giaû noùi: “Caùc Bí-soâ toân tuùc ban ñeâm phaàn nhieàu tónh toïa ñeán saùng, do nhôn duyeân naøy neân Ni sö ñaõn na ñeàu luûng raùch ôû giöõa”. Caùc thöông nhôn nghe roài sanh loøng tín kính beøn ñem naêm traêm dieäu ñieäp phuïng hieán chuùng taêng. Ñöôïc dieäu ñieäp naøy caùc Bí-soâ lieàn laøm Ni sö ñaõn na môùi, nhöõng caùi cuõ doàn laïi thaønh ñoáng ñem ñeå ôû trong phoøng keá caän. Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, caùc Bí-soâ tôùi giôø ñeàu ñi phoù thænh chæ töø Theá toân ôû laïi trong chuøa vaø baûo ngöôøi ñi laáy thöùc aên. Coù naêm nhaân duyeân khieán Phaät khoâng ñi phoù thænh: Moät laø vì muoán truï trong yeân laëng, hai laø noùi phaùp cho chö thieân, ba laø thaêm vieáng ngöôøi bònh, boán laø ñi xem xeùt ngoïa cuï, naêm laø cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Tröôøng



hôïp naøy Theá toân muoán xem xeùt ngoïa cuï vaø muoán cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Ñôïi caùc Bí-soâ ñi phoù thænh roài Theá toân caàm chìa khoùa ñi ñeán caùc phoøng xem xeùt thì thaáy moät ñoáng Ni sö ñaõn na cuõ böøa baõi treân ñaát. Theá toân thaáy roài lieàn suy nghó: “Thí chuû thaâm taâm tín kính nhö caét maùu thòt cuûa mình ñeå cuùng thí vì tu nghieäp phöôùc, coøn caùc Bí-soâ laïi boû phu cuï cuõ böøa baõi, khoâng coù taâm giöõ gìn, khoâng bieát löôïng thoï duïng”. Theá toân lieàn giuõ saïch buïi ñaát caùc phu cuï cuõ roài ñeå treân giaù, sau ñoù röûa tay chaân roài trôû veà phoøng ñoan toïa. Luùc ñoù Bí-soâ laáy thöùc aên mang veà ñeán choã Phaät, Theá toân nhaän thöùc aên roài hoûi: “Caùc Bí-soâ coù ñöôïc thöùc aên ngon vaø ñaày ñuû khoâng?”, ñaùp: “Theá toân, ñaïi chuùng ñeàu ñöôïc thöùc aên ngon vaø ñaày ñuû”. Theá toân thoï thöïc roài röûa tay chaân, trôû vaøo phoøng ngoài nhaäp ñònh,

xeá chieàu Theá toân xuaát ñònh ñeán trong ñaïi chuùng ngoài vaøo choã ngoài roài baûo caùc Bí-soâ: “Sau khi caùc thaày ñi phoù thænh, Nhö lai caàm chìa khoùa ñi xem xeùt caùc phoøng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu khoâng coù taâm giöõ gìn, khoâng bieát löôïng thoï duïng, ñaây laø dieàu baát thieän. Naøy caùc Bí-soâ, ñoái vôùi vaät thí cuûa ngöôøi tín taâm phaûi xöùng löôïng thoï duïng, thuaän thôøi tri tuùc maø thoï duïng, ñoù môùi laø ñieàu thieän. “Theá toân lieàn khen ngôïi ngöôøi aùi hoä, thuaän thôøi tri tuùc thoï duïng cuûa tín thí roài baûo caùc Bí-soâ: ... Nôi Tyø naïi da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ laøm Ni sö ñaõn na môùi, neân laáy moät mieáng vaûi coøn chaéc cuûa caùi cuõ doïc ngang baèng moät gang tay cuûa Phaät may ñính leân treân caùi môùi laøm cho hoaïi saéc. Neáu Bí-soâ laøm Ni sö ñaõn na môùi khoâng duøng moät mieáng vaûi coøn chaéc cuûa caùi cuõ may ñính leân treân caùi môùi laøm cho hoaïi saéc thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Môùi coù hai: Moät laø môùi laøm, hai laø môùi ñöôïc. Môùi ôû trong ñaây laø môùi laøm. Ni sö ñaõn na töùc laø phu cuï. Laøm laø töï laøm hay baûo ngöôøi laøm. moät mieáng vaûi coøn chaéc cuûa caùi cuõ laø caét laáy moät mieáng ôû choã naøo ñoù töông ñoái coøn chaéc cuûa caùi cuõ. Moät gang tay Phaät baèng moät khuyûu tay röôõi cuûa ngöôøi thöôøng. May ñính leân treân caùi môùi laø may ñính leân treân caùi môùi may ñeå laøm cho hoaïi saéc cuõng laø ñeå ñöôïc beàn hôn. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ duøng moät mieáng cuûa Ni sö ñaõn na cuõ baèng moät gang tay cuûa Phaät may ñính leân treân caùi môùi maø thieáu baèng moät ngoùn tay hay nöûa ngoùn tay cuõng phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Khoâng phaïm laø duøng caùi cuõ may khaép giaùp caùi môùi hay caùi cuõ hoaøn toaøn bò raùch naùt khoâng theå caét laáy moät mieáng naøo ñeå may ñính leân caùi môùi thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.



Hoïc Xöù Thöù Möôøi Saùu: TÖÏ GAÙNH LOÂNG DEÂ ÑI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ baøn luaän vôùi nhau: “Caùc Haéc-baùt kia duøng môõ con Di haàu thoa döôùi chaân neân ñi ñeán ñaâu ñeàu ñöôïc lôïi döôõng, ñi ñeân nôi xa thì coù ngöôøi cung caáp ñöôïc nhieàu ngöôøi aùi kính. Coøn chuùng ta nhö eách ngoài döôùi ñaùy gieáng khoâng ñi ñaâu xa laøm sao coù ñöôïc lôïi döôõng. Chuùng ta neân ñi ñaây ñoù”. moät trong Luïc chuùng noùi: “Chuùng ta neân ñi ñaâu”, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Chuùng ta ra ngoaøi tìm ñoaøn thöông buoân, nhöng neáu chuùng ta ñi heát thì moân ñoà quyeán thuoäc vaø thí chuû cuûa chuùng ta ñeàu bò caùc Haéc-baùt khaùc xaâm ñoaït, phaûi coù moät ngöôøi ôû laïi”. Sau khi baøn baïc, OÂ-ñaø-di ñöôïc ôû laïi, neáu ñöôïc lôïi döôõng ñem veà seõ cuøng chia ñeàu, naêm ngöôøi coøn laïi ra ngoaøi tìm ñoaøn thöông buoân, thaáy moät ñoaøn thöông buoân ñi veà höôùng nöôùc Neâ-ba-la lieàn noùi: “Chuùng toâi muoán thaùp tuøng”, thöông buoân noùi: “Thaùnh giaû, nuôùc Neâ-ba-la ñaát ñai khoâ caèn, nhieàu ñaù soûi nhö xöông soáng con laïc ñaø, caùc thaùnh giaû seõ khoâng thích truï nôi ñoù”. Thaáy caùc Bí-soâ nhaát quyeát muoán

cuøng ñi, ñoaøn thöông buoân chaáp nhaän cho thaùp tuøng, khi ñeán nöôùc kia caùc Bí-soâ lieàn caûm thaáy khoâng vui thích neân vaøo moät ngaøy khaùc hoï ñeán hoûi caùc thöông buoân chöøng naøo trôû veà, thöông buoân hoûi: “Caùc Thaùnh giaû caûm thaáy khoâng vui thích phaûi khoâng?”, caùc Bí-soâ noùi: “Ngay vöøa môùi ñeán chuùng toâi ñaõ khoâng vui thích roài”, thöông buoân noùi: “Haøng hoùa cuûa chuùng toâi chöa giao dòch xong neân khoâng theå trôû veà ngay ñöôïc, nhöng chuùng toâi coù ngöôøi quen saép trôû veà, chuùng toâi seõ noùi vôùi hoï cho caùc Thaùnh giaû thaùp tuøng”. ÔÛ nöôùc Neâ-ba-la coù hai maët haøng giaù reõ deã mua laø loâng deâ vaø huøng hoaøng neân caùc thöông buoân mua nhieàu loâng deâ chôû veà baùn, caùc Bí- soâ cuøng ñi vôùi ñoaøn xe chôû loâng deâ, vì sôï buïi dô neân caùc Bí-soâ ñi tröôùc hoaëc ñi sau ñoaøn xe taûi, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñang ñi sau xe taûi. Trong ñoaøn xe taûi coù moät chieác chôû loâng deâ bò gaûy truïc khoâng chaïy ñöôïc, caùc thöông nhôn baøn luaän vôùi nhau: “Neáu chuùng ta ôû laïi ñaây ñeå söûa caùi truïc xe, neáu ñaùm giaëc cöôùp nghe bieát ñöôïc seõ ñeán gieát chuùng ta tröôùc roài ñoaït taøi vaät sau. Chuùng ta neân chôû haøng hoùa quyù giaù ñi, coøn xe chôû loâng deâ boû laïi”. Ñang baøn luaän thì caùc Bí-soâ ñi ñeán, thaáy caûnh töôïng nhö vaäy lieàn hoûi: “Taïi sao caùc vò toû veû öu saàu, khoâng chòu ñi tieáp nöõa”, thöông nhôn keå roõ söï vieäc, caùc Bí-soâ hoûi: “Nhö vaäy caùc vò ñònh boû loâng deâ laïi hay sao?”, thöông nhôn noùi: “Ñaønh phaûi boû laïi”, caùc Bí-soâ noùi: “Neáu caùc vò boû, haõy cho chuùng toâi, chuùng toâi tuøy söùc mang veà”, thöông nhôn noùi: “Tuøy yù Thaùnh giaû, duø sao chuùng toâi cuõng boû laïi”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ baøn luaän vôùi nhau: “Soá loâng deâ naøy raát nhieàu, chuùng ta doàn y baùt cuûa naêm ngöôøi cho



moät ngöôøi mang, boán ngöôøi coøn laïi laáy daây coû coät soá loâng deâ naøy thaønh boán gaùnh cho boán ngöôøi gaùnh”. Caùc thöông nhôn noùi: “Khoâng ngôø caùc thaùnh giaû laïi gaùnh heát soá loâng deâ naøy, chuùng toâi xin traû tieàn ñeå laáy laïi soâ loâng deâ naøy”, caùc Bí-soâ noùi: “Chuùng toâi ñaâu phaûi ngöôøi laøm thueâ, neáu caùc vò noùi nhö vaäy chuùng toâi seõ quaêng boû heát”, caùc thöông nhôn noùi: “Chuùng toâi noùi ñuøa thoâi, xin ñöøng traùch, caùc Thaùnh giaû cöù mang veà duøng”. Luùc ñoù coù moät ngoaïi ñaïo thaáy vaäy lieàn treâu choïc caùc Bí-soââ: “Gaùnh naëng nhö vaäy, ñeán ñaâu môùi buoâng xuoáng vaø ñöôïc bao nhieâu lôïi”, caùc Bí-soâ noùi: “Phaù voõ buïng cuûa ngöôi ra, ñaïp treân ñaàu ngöôi ñi, chuùng toâi môùi buoâng xuoáng vaø thu lôïi”. Ngoaïi ñaïo lieàn im laëng, caùc Bí-soâ baøn vôùi nhau: “Neáu chuùng ta cuøng ñi vôùi ñoaøn thöông buoân seõ bò nhieàu treâu choïc nöõa, chuùng ta neân ñi tröôùc”. Baøn roài taùch ra ñi rieâng ñeán gaàn moät xoùm laøng thöôøng bò cöôùp neân ngöôøi trong laøng thöôøng caûnh giaùc, luùc ñoù ngöôøi trong laøng töø xa thaáy nhieàu ngöôøi gaùnh ñi ñeán lieàn baùo ñoäng laø coù ñoaøn quaân voi keùo ñeán khieán ngöôøi trong laøng ñeàu hoaûng sôï boû chaïy vaøo röøng troán, chæ ñeå laïi moät soá thanh nieân khoûe maïnh giöõ laøng. Nhöõng thanh nieân naøy noùi vôùi nhau: “Hình nhö khoâng phaûi

laø ñoaøn quaân voi maø laø ñoaøn laïc ñaø", laïi noùi: "Hình nhö khoâng phaûi ñoaøn laïc ñaø maø laø löøa chôû haøng hoùa", laïi noùi: "Cuõng khoâng phaûi löøa ngöïa chôû haøng hoùa maø laø ngöôøi gaùnh". Khi ñoaøn ngöôøi ñeán gaàn môùi nhìn roõ laø gaùnh loâng deâ lieàn noùi: "Caùc thaùnh giaû gaùnh to vaø naëng nhö vaäy thaät khaùc thöôøng khieán ngöôøi trong thoân töôûng giaëc cöôùp keùo ñeán neân boû chaïy troán heát", caùc Bí-soââ noùi: "Caùc ngöôi laø ngöôøi khoâng hieåu bieát, thaáy ngöôùi gaùnh ñoà vaät ñeán sôï cho laø giaëc, neáu giaëc cöôùp nghe bieát lieàn ñeán cöôùp heát taøi vaät thì sao. Caùc ngöôi haõy ñi traán an hoï baûo hoï trôû veà". Caùc Bí-soâ thaáy xaûy ra söï vieäc nhö vaäy lieán baøn vôùi nhau: "Neáu chuùng ta ñi ñöôøng caùi quan thì bò treâu choïc cheâ cöôøi, chuùng ta neân ñi ñöôøng nhoû". Luùc ñoù caùc thueá quan ñi kieåm soaùt ñeå baét ngöôøi troán thueá, troâng thaáy ñoaøn ngöôøi gaùnh loâng deâ lieàn noùi: "Naøy caùc thöông nhôn, caùc ngöôøi thöôøng troán thueá neân khoâng ñi ñöôøng caùi quan maø troán ñi con ñöôøng nhoû phaûi khoâng?", caùc Bí-soâ noùi: "Chuùng toâi khoâng phaûi laø thöông nhôn troán thueá", thueá quan hoûi: "Vaäy caùc vò laø ai?", ñaùp: "Chuùng toâi laø Bí-soâ", thueá quan noùi: "Neáu laø Bí-soâ thì caùc Thaùnh giaû cöù ñi". Luùc ñoù caùc Bí-soâ baøn vôùi nhau: "Neáu chuùng ta vaøo röøng Theä-ña baèng cöûa chính, caùc Haéc-baùt seõ treâu choïc chuùng ta, chuùng ta neân gaùnh ñi vaøo cöûa sau". Khi ñi ñeán cöûa sau coù moät Ma-ha-la troâng thaáy lieàn hoûi: "Caùc vò khaùch gaùnh ñoà côù sao laïi ñi vaøo cöûa sau?", caùc Bí-soâ noùi: "OÂng giaø naøy goïi chuùng ta laø khaùch gaùnh ñoà sao?", lieàn hoûi: "Vaäy caùc vò laø ai?", ñaùp: "Chuùng ta laø Luïc



chuùng Bí-soâ", laïi hoûi: "Caùc vò thaät laø Luïc chuùng sao?", ñaùp phaûi, Ma- ha-la lieàn noùi: "laønh thay caùc ñaïi ñöùc". Vaøo ñeán nôi, Luïc chuùng lieàn boû xuoáng thaønh moät ñoáng lôùn nhö nuùi ngay giöõa chuøa khieán moïi ngöôøi ñeàu kinh ngaïc hoûi: "Caùc cuï thoï coù theå gaùnh naëng nhö theá naøy sao, caùc vò khoâng soï ngöôøi ñôøi treâu choïc hay sao?", Luïc chuùng noùi: "Caùi mieäng cuûa chuùng toâi haù chæ bieát aên thoâi sao, ai treâu choïc toâi, toâi cuõng seõ treâu choïc laïi gaáp ba, boán laàn". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ töï gaùnh naëng nhö vaäy maø ñi, khoâng caûm thaáy xaáu hoå maø coøn khôûi taâm coáng cao ngaõ maïn". Caùc Bí-soâ lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ treân ñöôøng ñi nhaän ñöôïc loâng deâ, caàn thì ñöôïc nhaän. Neáu khoâng coù ngöôøi mang giuùp thì ñöôïc töï mang ñi khoaûng ñöôøng chöøng ba Du thieän na, neáu ñi quaù xa thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca." Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng vaø coù ai khaùc gioáng nhö vaäy. Nhaän ñöôïc loâng deâ laø vaät cuûa ngöôøi khaùc cho. Ba Du thieän na laø chieàu daøi daëm ñöôøng, trong khoaûng ñöôøng naøy khoâng coù ai mang giuùp ñöôïc töï gaùnh mang, neáu mang ñi quaù chieàu daøi ñaëm ñöôøng naøy thì phaïm Ni-taùt- kyø-ba-daät-ñeå-ca. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Baûy Cöïc vi thaønh moät Vi traàn, baûy Vi traàn thaønh moät Ñoàng traàn, baûy Ñoàng

traàn thaønh moät Thuûy traàn, baûy Thuûy traàn thaønh moät Thoá mao traàn, baûy Thoá mao traàn thaønh moät Döông mao traàn, baûy Döông mao traàn thaønh moät Ngöu mao traàn, baûy Ngöu mao traàn thaønh moät Khích du traàn, baûy Khích du traàn thaønh moät Kyû, baûy Kyû thaønh moät Saét, baûy Saét thaønh moät Khoaùng maïch, baûy Khoaùng maïch thaønh moät ngoùn tay, hai möôi boán ngoùn tay thaønh moät khuyûu tay, ba khuyûu tay röõõi thaønh moät ngöôøi, boán khuyûu tay thaønh moät Cung, naêm traêm Cung thaønh moät Caâu-loâ-xaù, taùm Caâu-loâ-xaù laø moät Du thieän na, baûy thoân moãi thoân coù moät Caâu-loâ-xaù. Khi mang loâng deâ ñi ñeán nöûa ñöôøng thì phaïm AÙc-taùc, vaøo ñeán trong thoân thì phaïm xaû ñoïa. Neáu töø thoân ñeán choã khoaùng daõ baèng ¼ Caâu-loâ-xaù thì phaïm AÙc-taùc, duû moät Caâu-loâ-xaù thì phaïm xaû ñoïa. Neáu töø choã khoaùng daõ ñi ñeán döôùi ba Du thieän na thì khoâng phaïm, quaù ba Du thieän na thì phaïm xaû ñoïa. Neáu loâng deâ naøy duøng ñeå laøm maõo, khaên traûi, côø phöôùn... mang ñi moät caùch kín ñaùo thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 21
310

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Baûy: NHÔØ NI KHOÂNG PHAÛI THAÂN TOÄC LIEÄU LYÙ LOÂNG DEÂ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân chia soá loâng deâ ñaõ mang veà”, Nan-ñaø hoûi: “Chia laøm maáy phaàn, OÂ-ñaø-di ôû nhaø coù ñöôïc chia phaàn khoâng?”. OÂ-ñaø-di nghe roài lieàn suy nghó: “Nguõ chuùng ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, ta phaûi laøm phöông tieän gì ñeå ñöôïc chia moät phaàn”, nghó roài lieàn hoûi: “Caùc cuï thoï baøn vieäc gì, soá loâng deâ ñaõ ñöôïc haõy nhaäp chung laïi roài chia ñeàu, ai ñöôïc phaàn naáy, toâi cuõng ñöôïc moät phaàn”. OÂ-ba-nan-ñaø lieàn suy nghó: Theá toân phaùp chuû ñang ôû ñaây, lôïi döôõng aét raát nhieàu, vì sao OÂ-ñaø-di laïi noùi nhö theá, xöa nay chuùng ta ñöôïc goïi laø Luïc chuùng, khoâng leõ nay laïi thaønh naêm ngöôøi hay sao, neân chia laøm saùu phaàn ñoàng ñeàu”. Luùc ñoù Nan-ñaø noùi: “Ai laø ngöôøi chia phaàn?”, Xieån-ñaø noùi: “OÂ-ñaø-di laâu nay ôû nhaø, nay neân laøm ngöôøi chia phaàn”. OÂ-ñaø-di lieàn chia laøm saùu phaàn roài ñem phaàn cuûa mình caát trong phoøng, A-thuyeát-ca thaáy lieàn noùi: “Ñaïi ñöùc haõy ñem vaät ñöôïc chia chia cho chuùng toâi vôùi”, OÂ-ñaø-di noùi: “Töø khi caùc vò ñeán ñaây, toâi chöa nhaän ñöôïc moät boái xæ, neáu khoâng tin thì cöù hoûi caùc vò ñoàng phaïm haïnh”, Boå-naïi-phaït-toá noùi: “Khoâng ngôø OÂ- ñaø-di khinh loäng chuùng ta”, OÂ-ñaø-di noùi: “Coù ñöôïc nhieàu vaät maø khoâng chia môùi laø khinh loäng, moät boái xæ toâi coøn khoâng ñöôïc thì laøm sao thaønh khinh loäng”. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di suy nghó: “Soá loâng deâ naøy ta nhôø ai lo lieäu ñaây, neáu giao cho ngöôøi giuùp vieäc thì coù theå maát heát vì ngöôøi naøy khoâng giôùi haïnh, khoù tin. Neáu giao cho möôøi hai ni thì hoï cuõng khoù tin, tính toan tyû myû nhö ngöôøi caân boät laøm baùnh. Bí-soâ ni Ñaït-ma-ñaø-na laïi kheùo trì kinh taïng, quyeán thuoäc cuûa coâ cuõng trì kinh, sieâng tu phaåm thieän, neáu giao cho hoï, thôøi gian seõ keùo daøi laøm maõi khoâng xong. Kieàu-ñaùp- di kheo trì

Luaät taïng, moân ñoà cuõng trì luaät, ñoái vôùi trì phaïm caân nhaéc khinh troïng, neáu giao cho hoï cuõng khoù thaønh. Ñaïi theá chuû laáy tónh löï laøm taâm, moân nhôn cuõng tu tòch tónh, ta coù theå giao loâng deâ cho hoï vaøo nhöõng luùc raûnh lo lieäu cho ta". Nghó roài lieàn thaáy Ñaïi theá chuû ñeán ñaûnh leã Theá toân, voäi böôùc tôùi noùi: "Ñaïi theá chuû, nhö Theá toân coù noùi ngöôøi ñuû giôùi caám, taâm nghó gì ñeàu ñöôïc thaønh töïu vì do söùc cuûa tònh giôùi. Toâi vöøa nghó ñeán Ñaïi theá chuû thì ngöôøi laïi vöøa ñi ñeán, ñuùng luùc nhö qua soâng gaëp ñoø". Ñaïi theá chuû hoûi: "Ñaïi ñöùc caàn gì ôû toâi?", ñaùp: "Toâi coù moät ít loâng deâ caàn lieäu lyù, ngöôøi coù theå laøm giuùp ñöôïc khoâng?", Ñaïi theá chuû noùi: "Toâi voán ñeán ñeå kính leã Theá toân, kính leã xong toâi seõ sai hai ni ñeán laáy ñem veà lieäu lyù cho ñaïi ñöùc". OÂ-ñaø-di lieàn veà phoøng boù soá loâng deâ thaønh hai boù ñeå ôû phía sau cöûa phoøng, Ñaïi theá chuû kính leã Theá toân xong



cuõng lieàn sai hai ni ñeán phoøng OÂ-ñaø-di laáy soá loâng deâ, OÂ-ñaø-di noùi: "Ñeå ôû phía sau caùnh cöûa", hai coâ ni böôùc vaøo ñöa hai tay keùo hai boù loâng deâ ra nhöng khoâng keùo noåi vì quaù naëng, lieàn noùi: "Thaùnh giaû, trong boù loâng deâ coù ñaù hay sao", OÂ-ñaø-di noùi: "Hai coâ coøn treû leõ naøo xöông soáng laïi gaõy, haõy cuùi xuoáng toâi ñeå leân", noùi roài lieàn ñeå treân löng moãi coâ moät boù, hai coâ lieàn caûm thaày ñaàu eâ aåm, löng ñau thaét, khoå sôû leâ veà chuøa, vöøa boû xuoáng ñaát lieàn naèm daøi vöøa thôû vöøa reân. Caùc Bí-soâ ni thaáy vaäy lieàn noùi: "Mang moät ít loâng deâ veà maø khoå sôû nhö bò gaõy xöông soáng", hai ni lieàn noùi: "Haõy ñeán keùo thöû thì bieát". Caùc ni ñeán keùo thaáy khoâng nhuùc nhích lieàn noùi: "Trong boù loâng deâ naøy coù ñaù hay sao?". Sau ñoù caùc ni môû hai boù ra lieàn thaønh moät ñoáng to neân cöôøi vang daäy, Ñaïi theá chuû nghe tieáng cöôøi vang daäy neân quôû traùch caùc ni, caùc ni baïch: "Thaùnh giaû, ñaïi ñöùc OÂ-ñaø-di noùi moät ít loâng deâ maø coøn moät ñoáng nhö theá naøy, neáu noùi nhieàu thì nhö theá naøo nöõa". Ñaïi theá chuû noùi: "OÂ-ñaø-di laø ngöôøi hay laøm haïnh aùc, ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät thöôøng hay huûy hoaïi nhö bôø soâng bò loû saép suïp. Phaät noùi coù hai haïng ngöôøi laønh: Moät laø haïng ngöôøi khoâng höùa nhaän, hai laø haïng ngöôøi ñaõ höùa nhaän thì phaûi laøm troøn traùch nhieäm. Nay ta ñaõ höùa thì phaûi laøm cho xong, caùc coâ cuøng ta lo lieäu, tuøy laáy ít nhieàu laøm xong thì ñem giao laïi". Sau khi laøm xong hai ni mang ñeán giao cho OÂ-ñaø-di , OÂ-ñaø-di laïi ñoøi soá loâng deâ coøn dö, hai ni cuõng mang soá loâng deâ coøn dö giao cho OÂ-ñaø-di. Ñaïi theá chuû vì lieäu lyù soá loâng deâ naøy neân hai tay coù saéc ñoû nhö thôï nhuoäm, khi ñeán kính leã Phaät, Phaät nhìn thaáy lieàn hoûi: "Vì sao tay cuûa Ñaïi theá chuû coù saéc ñoû nhö thôï nhuoäm?", ñaùp: "Nhö Theá toân coù daïy: vieäc neân laøm thì khoâng laøm laïi laøm vieäc cuûa ngöôøi khaùc, nay toâi ñaõ laøm nhö vaäy". Phaät hoûi: "Ñaïi theá chuû ñaõ laøm vieäc gì?", Ñaïi theá chuû lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, Phaät lieàn hoûi A-nan-ñaø: "Caùc Bí-soâ ñaõ nhôø ni khoâng phaûi hoï haøng lo lieäu loâng deâ phaûi khoâng?", ñaùp: "Thaät vaäy Theá toân". Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: …

Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ nhôø ni khoâng phaûi hoï haøng giaët nhuoäm chaûi loâng deâ, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Loâng deâ laø khoâng phaûi loaïi loâng khaùc. Giaët laø cho ñeán nhuùng vaøo nöôùc. Nhuoäm laø cho ñeán nhuoäm moät laàn. Chaûi cho ñeán vuoát moät caùi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ñoái vôùi ni khoâng phaûi hoï haøng khôûi töôûng khoâng phaûi hoï haøng hoaëc sanh nghi maø nhôø hoï giaët, nhuoäm, chaûi loâng deâ ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Giaët, nhuoäm maø khoâng chaûi, hoaëc giaët chaûi maø khoâng nhuoäm,



hoaëc nhuoäm maø khoâng giaët chaûi cuõng phaïm xaû ñoïa. Neáu ñoái vôùi ni laø hoï haøng maø khôûi töôûng khoâng phaûi hoï haøng hoaëc sanh nghi nhôø laøm ba vieäc treân ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu laø hoï haøng khôûi töôûng laø hoï haøng thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Taùm: CAÀM GIÖÕ VAØNG BAÏC Phaät ôû trong Truùc laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù coù Cö só chuû moät tuï laïc teân laø Baûo keá ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, gaàn ñaây ôû giöõa ñaïi chuùng vua vaø caùc quan hoäi hoïp coù hoûi: Sa moân Thích töû coù ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc hay khoâng, coù ngöôøi noùi laø ñöôïc, coù ngöôøi noùi laø khoâng ñöôïc. Theá toân trong hai ngöôøi naøy ai xöùng lyù, ai khoâng xöùng lyù; ai baùng Phaät, ai khoâng baùng Phaät; ai bò Thaéng nhôn laøm cho xaáu hoå, ai khoâng bò Thaéng nhôn laøm cho xaáu hoå?”. Theá toân noùi: “Naøy Cö só, ngöôøi naøo noùi Sa moân Thích töû ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc laø ngöôøi aáy noùi khoâng xöùng lyù, laø noùi phi phaùp, laø huûy baùng ta, laø ngöôøi bò Thaéng nhôn laøm cho xaáu hoå. Ngöôïc vôùi treân laø Thieän Vì sao, vì Bí-soâ khoâng ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc tieàn. Bí-soâ khoâng thoï giöõ vaøng baïc tieàn laø phaùp cuûa sa moân, laø thích ca töû, laø phaùp thuaàn thieän. Laàn thöù hai, thöù ba ta cuõng noùi nhö vaäy. Neáu ngöôøi naøo thoï giöõ vaøng baïc tieàn laø khoâng phaûi sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû, khoâng phaûi phaùp thuaàn thieän. Laàn thöù hai, thöù ba ta cuõng noùi nhö vaäy”. Cö só noùi: “Theá toân, yù con nhö vaày: Neáu Bí-soââ khoâng thoï giöõ vaøng baïc tieàn môùi laø chôn sa moân, laø Thích ca töû. Neáu thoï giöõ thì chaúng phaûi laø chôn sa moân, khoâng phaûi laø Thích ca töû”. Theá toân noùi: “Laønh thay cö só, nhö yù oâng ñaõ hieåu laø kheùo phaân bieät”. Cö só Baûo keá nghe Phaät noùi roài vui möøng tín thoï leã Phaät caùo lui, luùc ñoù cuï thoï A-nan-ñaø ñang ñöùng quaït haàu Phaät, Phaät baûo A-nan-ñaø: “Thaày ñeán thoâng baùo cho caùc Bí-soâ ñeán taäp hoïp nôi nhaø aên”. A-nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo xong trôû veà baïch Phaät: “Caùc Bí-soâ ñaõ taäp hoïp nôi nhaø aên roài, xin Theá toân bieát thôøi”. Theá toân ñi ñeán nhaø aên ngoài vaøo choã ngoài roài baûo caùc Bí-soâ: “Coù cö só chuû cuûa moät tuï laùc teân laø Baûo keá ñeán choã Nhö Lai kính leã xong ngoài

moät beân baïch nhö vaày… gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Naøy caùc Bí-soâ, cö só naøy ôû trong trieàu ñình ñaõ caát tieáng roáng cuûa sö töû noùi quyeát ñònh raèng: Sa moân Thích töû khoâng ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc tieàn. Nhö lai cuõng noùi sa moân Thích töû khoâng neân thoï giöõ vaøng baïc tieàn. Cho neân caùc Bí-soâ neáu vì xaây caát phoøng xaù caùc vieäc neân caàu xin vaät tö vaø nhôn coâng chôù khoâng neân xin tieàn baïc. Ta khoâng noùi coù phöông tieän thì Bí-soâ ñöôïc thoï giöõ vaøng baïc tieàn". Ñaây laø duyeân



khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña, luùc ñoù Luïc chuùng töï tay caàm giöõ vaøng baïc tieàn hoaëc sai ngöôøi caàm giöõ ñeå laøm caùc phoøng xaù hoaëc mua saém giöôøng toøa, ngoaïi ñaïo thaáy lieàn cheâ traùch: "Sa moân Thích töû töï tay caàm giöõ vaøng baïc tieàn… hoaëc baûo ngöôøi caàm giöõ, nhö vaäy sa moân cuøng vôùi theá tuïc chuùng ta coù khaùc gì ñaâu. Vì sao laïi khieán caùc Baø-la-moân, cö só sanh loøng tín kính mang thuôùc aên uoáng ñeán daâng cuùng cho hoï". Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ töï tay caàm vaøng baïc tieàn hoaëc baûo ngöôøi caàm, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Vaøng baïc tieàn laø chæ cho baûy baùu. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu khi baûo ngöôøi caàm laáy coù möôøi taùm tröôøng hôïp khoâng ñoàng ñeàu thaønh töôùng phaïm: 1. Noùi ngöôi laáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi laáy vaøng baïc… ôû choã deã thaáy, phaïm AÙc-taùc; khi tay caàm giôû leân phaïm xaû ñoïa. 2. Noùi ngöôi laáy ôû choã naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû trong röông traép…, phaïm toäi gioáng nhö treân. 3. Noùi ngöôi laáy chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät vôùi soá löôïng traêm, ngaøn, vaïn… phaïm nhö treân. 4. Noùi ngöôi mang vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät ñeán (ñi), phaïm gioáng nhö treân. 5. Noùi ngöôi ôû choã naøy mang ñi: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät ñöïng trong röông traép… phaïm gioáng nhö treân. 6. Noùi ngöôi mang chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät vôùi soá löôïng chöøng traêm, ngaøn, vaïn… phaïm gioáng nhö treân. 7. Noùi ngöôi ñeå vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vaøng baïc… phaïm gioáng nhö treân. 8. Noùi ngöôi ñeå ôû ñaây: Laø baûo ngöôøi khaùc ñeå vaät trong röông traép… phaïm gioáng nhö treân. 9. Noùi ngöôi ñeå chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vaät vôùi soá löôïng traêm, ngaøn… phaïm nhö treân. Chín tröôøng hôïp naøy laø caên cöù vaøo vaät ôû choã deã thaáy maø baûo ngöôøi khaùc laøm. 10. Noùi ngöôi laáy vaät kia: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû choã khoâng thaáy, phaïm AÙc-taùc; khi nhaác vaät leân phaïm Xaû ñoïa.

11. Noùi ngöôi laáy ôû choã kia: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû trong röông traép, phaïm gioáng nhö treân. 12. Noùi ngöôi laáy chöøng aáy vaät kia: laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät vôùi soá löôïng chöøng traêm ngaøn… phaïm nhö treân. 13. Noùi ngöôi mang vaät kia ñeán (ñi): Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi mang ñeán hay mang ñi. 14. Noùi ngöôi mang vaät ôû choã kia ñeán (ñi): Laø chæ vaät ñöïng trong röông traép baûo ngöôøi khaùc mang ñeán hoaëc mang ñi, phaïm gioáng nhö treân. 15. Noùi ngöôi mang chöøng aáy vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc mang ñeán (ñi) vôùi chöøng aáy soâ löôïng, phaïm gioáng nhö treân. 16. Noùi ngöôi ñeå vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå, phaïm gioáng nhö treân. 17. Noùi ngöôi ñeå ôû choã kia: Laø chæ ngöôøi ñeå vaät trong röông traép ôû choã kia, phaïm gioáng nhö treân. 18. Noùi ngöôi ñeå vôùi chöøng aáy vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vôùi chöøng aáy soá löôïng, phaïm nhö treân. Chín tröôøng hôïp naøy laø caên cöù vaät ôû choã khoâng thaáy maø baûo ngöôøi laøm. Neáu Bí-soâ töï tay caàm giöõ vaøng baïc, boái xæ… phaïm xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ caàm vaøng baïc ñaõ thaønh hay chöa thaønh ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Neáu Bí-soâ caàm vaøng baïc, boái xæ coù vaên töôùng thaønh töïu ñeàu phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ chaïm vaøo vaät baûy baùu nhö Ma ni… phaïm Xaû ñoïa. Bí-soâ caàm tieàn maø nöôùc Bieân phöông cuøng duøng thì phaïm Xaû ñoïa; nöôùc Bieân phöông khoâng cuøng duøng thì phaïm AÙc-taùc. Caàm saét ñoàng thieác… thuoäc kim loaïi thì khoâng phaïm. Sau khi Phaät cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ roài, luùc Phaät ñang ôû röøng Theä-ña, ôû nöôùc Chieâm Ba coù moät tröôûng giaû taâm thaâm tín thuaàn thieän thöôøng duøng vaät thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng, laïi xaây caát moät truù xöù nguy nga traùng leä cuùng cho Phaät vaø taêng. Coù nhieàu Bí-soâ an cö ôû ñaây, sau khi laøm leã Tuøy yù xong lieàn baûo Tröôûng giaû: “Nay chuùng toâi muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Ñaïi sö vaù caùc Bí-soâ kyø tuùc, Tröôûng giaû haõy thí y cho chuùng toâi”, Tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, ôû ñaây khoâng coù ñieäp y thöôïng dieäu, haõy ñöïi ñoaøn thöông buoân ñeán, toâi seõ mua daâng cuùng”, Bí-soâ noùi: “Neáu khoâng coù ñieäp y thöôïng dieäu thì cuùng y thoâ xaáu cuõng ñöôïc”, Tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, toâi xöa nay chæ thí y thöôïng dieäu khoâng cuùng y thoâ xaáu. Neáu Thaùnh giaû khoâng ñöïi ñöôïc thì toâi cuùng giaù tieàn y tuøy yù caùc vò mua”, Bí-soâ noùi: “Theá toân ñaõ cheá giôùi khoâng ñöôïc



caàm giöõ tieàn baïc”, Tröôûng giaû noùi: “Neáu nhö vaäy thì thaø toâi khoâng cuùng chöù toâi khoâng cuùng y thoâ xaáu”. Caùc Bí-soâ bieát roát cuoäc khoâng ñöôïc gì neân ra ñi ñeán thaønh Thaát-la- phieät, caùc Bí-soâ truù xöù noùi: “Thieän lai cuï thoï, chaúng phaûi choã caùc vò an cö ñaõ nhaän ñöôïc nhieàu y phuïc hay sao maø vaãn maëc y phuïc thoâ raùch theá naøy?”, ñaùp: “Vì khoâng coù y thöôïng dieäu ñeå thoï nhaän”, laïi hoûi: “Caùc vò an cö ôû ñaâu?”, ñaùp: “ÔÛ truù xöù cuûa truôûng giaû nöôùc Chieâm Ba”, laïi hoûi: “Nghe noùi Tröôûng giaû aáy chæ cuùng y thöôïng dieäu, vì sao laïi khoâng coù ñeå thoï nhaän?”, ñaùp: “Chính vì duyeân naøy neân môùi khoâng ñöôïc y”, lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ lieàn

baïch Phaät, Phaät suy nghó: “Caùc Baø-la-moân, Tröôûng giaû, Cö só kính tín muoán cuùng giaù tieàn y cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ cuõng muoán ñöôïc y, ta neân tuøy khai cho caùc Bí-soââ khoâng bò thieáu thoán”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Neáu coù ngöôøi cuùng giaù tieàn y, caàn thì ñöôïc nhaän, nhaän roài neân khôûi nieäm laø vaät cuûa ngöôøi kia ñeå caát giöõ, caùc Bí-soâ cuõng neân tìm ngöôøi chaáp söï”. Caùc Bí-soâ khoâng bieát tìm ngöôøi chaáp söï nhö theá naøo, Phaät baûo: “neân tìm tònh nhôn hay OÂ-ba-saùch-ca, neân hoûi ngöôøi aáy raèng; ngöôøi coù theå laøm thí chuû cho toâi khoâng, neáu ñaùp laø ñöôïc thì neân khôûi taâm kyù gôûi cho ngöôøi aáy ñeå caát giöõ vaät kia, neân baûo ngöôøi ñoù caàm, khoâng ñöôïc töï caàm”. Luùc ñoù coù Bí-soâ ñi ñeán phöông khaùc nghó raèng: “Nay ta ñeán ñaây khoâng coù thí chuû”, lieàn khôûi taâm truy hoái baïch Phaät, Phaät noùi: “Duø ñi ñeán phöông xa, mieãn ngöôøi ñoù coøn soáng thì vaãn laø thí chuû”. Luùc ñoù coù Bí-soâ chöa tìm ñöôïc thí chuû thì coù ngöôøi ñem cuùng giaù tieàn y, Bí-soâ nghi khoâng daùm nhaän baïch Phaät, Phaät noùi: “Neân nhaän roài caàm giaù tieàn y ñoù ñeán tröôùc moät Bí-soâ noùi raèng: Cuï thoï bieát cho, toâi Bí-soâ teân , ñöôïc vaät baát tònh naøy, toâi muoán ñem vaät baát tònh naøy ñoåi laáy tònh taøi. Noùi ba laàn roài tuøy tình thoï duïng”. Luùc ñoù coù thí chuû xaây caát truù xöù ôû ven laøng cuùng cho Taêng thöôøng bò giaëc ñeán khuûng boá neân caùc Bí-soâ boû ñi nôi khaùc, giaëc cöôùp vaøo chuøa laáy heát caùc thöù, Phaät noùi: “Neáu laø vaät cuûa taêng giaø hay cuûa Toát ñoå ba nhö vaøng baïc vaät baùu thì neân caát giaáu ôû choã chaéc chaén roài môùi boû ñi nôi khaùc”. Phaät baûo caát giaáu, caùc Bí-soâ khoâng bieát baûo ai caát giaáu, Phaät noùi: “Baûo tònh nhôn hay OÂ-ba-saùch-ca caát giaáu”. Coù tröôøng hôïp baûo hoï caát giaáu thì hoï laáy luoân, Phaät baûo neân tìm OÂ-ba- saùch-ca thaâm tín, neáu khoâng coù thì baûo caàu tòch, neáu khoâng coù Caàu tòch thì Bí-soâ töï tay caát giaáu. Bí-soâ khoâng bieát caát giaáu nhö theá naøo, Phaät baûo neân ñaøo haàm, Bí-soâ khoâng bieát baûo ai ñaøo, Phaät baûo sai tònh nhôn hoaëc OÂ-ba-saùch-ca. Tröôøng hôïp hoï ñaøo caát giaáu roài laáy luoân thì neân tìm ngöôøi thaâm tín, neáu khoâng coù ngöôøi thaâm tín thì neân baûo Caàu tòch, neáu khoâng

coù Caàu tòch thì Bí-soâ töï tay ñaøo caát giaáu, sau khi giaëc boû ñi thì laáy laïi giao cho Taêng giaø. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Ta vì naïn duyeân neân khai cho caùc vieäc treân, naïn duyeân khoâng coøn thì khoâng neân duøng nöõa, neáu vaãn coøn duøng thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu, hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch”.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*